

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Tredje behandling af lovforslag nr. L 25: Forslag til lov om ændring af lov om erstatning til skadelidte værnepligtige m.fl., lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om aktiv socialpolitik. (Konsekvensændringer som følge af arbejdsskaderereformen m.v.).

Af Karen Jespersen (S) og Margrethe Vestager (RV) m.fl.

(Fremsat 11/12 2001. Første behandling 10/1 2002. Betænkning 15/5 2002. Anden behandling 28/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 46 (S, SF, RV og EL) stemte for, 57 (V, DF og KF) imod; 2 (KRF) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Tredje behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven. (Ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 1/3 2002. Første behandling 21/3 2002. Betænkning 17/5 2002. Anden behandling 23/5 2002. Tillægsbetænkning 29/5 2002. Ændringsforslag nr. 6 af 30/5 2002 uden for tillægsbetænkningen af Elsebeth Gerner Nielsen (RV)).

Der var stillet 5 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Elsebeth Gerner Nielsen (RV).

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Som vi allerede har redegjort for tidligere, er vi imod det samlede lovforslag. Men vi er kommet med en række ændringsforslag, som vi i al beskedenhed mener vil gøre lovforslaget bedre, også i forhold til de intentioner, regeringen rent faktisk har med dette lovforslag.

Regeringens intention er, som det er de fleste bekendt, at sikre, at flere mennesker kommer ind på arbejdsmarkedet, og at flere flygtninge og indvandrere får et øget incitament til at komme ind på arbejdsmarkedet. Det er et synspunkt, man godt kan argumentere for, om end jeg ikke synes, det er et stærkt argument, regeringen har. Jeg tror ikke, det nytter særlig meget at holde mennesker på en lav fattigdomsydelse med henblik på at få dem ud på arbejdsmarkedet.

Men hvis man nu går ind på regeringens argumentation og siger, at formålet med lovforslaget alene er at sikre, at flere mennesker kommer i arbejde, må man spørge sig selv: Hvorfor gør regeringen så ikke noget for at rette op på de utilsigtede virkninger, der er af lovforslaget? Her tænker jeg på de mennesker, der rent umiddelbart overhovedet ikke har en chance for at komme ud på arbejdsmarkedet, f.eks. dem, der skal igennem et revalideringsforløb, inden de kan komme ud på arbejdsmarkedet.

Lovforslaget rammer, måske fuldstændig utilsigtet, en række meget svage mennesker, som ikke har en chance for nogen sinde at komme ud på arbejdsmarkedet. Det rammer også nogle, som måske nok har en mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet på et tidspunkt, men først skal gennemgå et særligt forløb, og det er baggrunden for de fire ændringsforslag, Det Radikale Venstre er kommet med.

For det første et forslag om, at det stadig skal være sådan, at hvis man kun er berettiget til brøkdelspension, kan man få suppleret op med kontanthjælp. Formålet med det er at sikre, at mennesker, der af den ene eller den anden grund ikke har formået at optjene fuld ret til førtidspension, stadig kan få de samme muligheder, som de har nu. Det forslag, regeringen er kommet med, altså at fjerne muligheden for at få brøkdelspensionen suppleret op, rammer f.eks. handicappede indvandrere, og er der nogen grund til at ramme dem? Man rammer også danske statsborgere, som af den ene eller den anden grund ikke har optjent fuld ret til førtidspension.

Kl. 19.30

Så har vi også stillet et ændringsforslag, der skal sikre, at folk kan få almindelig kontanthjælp under en forrevalidering. Her tænker vi især på eksempelvis torturofre, som måske går og venter ét eller halvandet år, inden de kan blive behandlet, og derefter skal gennemgå et behandlingsforløb.

Med regeringens lovforslag skal disse mennesker leve for en starthjælp i hele den periode. Vi foreslår, at disse mennesker skal have kontanthjælp, i og med at de jo ikke har en jordisk chance for at komme ud og tjene nogle ekstra penge, og det er jo det, regeringen hele tiden bruger som begrundelse for overhovedet at sætte disse mennesker på en startydelse: der skal være et incitament til at komme ud og tjene en ekstra skilling. Men her taler vi altså om nogle, der ikke har en chance for at komme ud og tjene de ekstra penge, og hvorfor skal de rammes?

For det tredje foreslår vi, at det fortsat skal være muligt at få en almindelig revalideringsydelse, hvis man skal gennemgå et revalideringsforløb. Baggrunden for det er igen, at vi taler om mennesker, der har brug for at koncentre sig om f.eks. et uddannelsesforløb, inden de kommer ud på arbejdsmarkedet. Det vil altså sige, at vi taler om de mennesker, der ikke har mulighed for at udnytte det forhold, at man ikke bliver trukket så kraftigt i sin arbejdsindtægt, som man gjorde tidligere, og det respekterer jeg er et godt argument. Folk kommer ud på arbejdsmarkedet, de tjener nogle penge, de får lov til at beholde flere af pengene, end de gjorde tidligere, og det synes jeg er et fornuftigt og godt princip. Men der er altså nogle, der ikke kan udnytte den mulighed, og hvorfor skal de ikke have lov til at få en almindelig revalideringsydelse?

Endelig foreslår vi for det fjerde, at det forslag, regeringen har om, at det ikke længere skal være muligt for kommunerne at få 50 pct.s refusion af de ekstraudgifter, man har ved at give kapitel 10-hjælp efter den sociale lovgivning – altså hjælp i særlige tilfælde – skal føres tilbage til de gamle regler, så det bliver sådan, at hvis kommunerne føler sig kaldet til, føler sig nødt til at give hjælp i særlige tilfælde, skal kommunerne have en del af udgiften refunderet, sådan som de har fået indtil nu. Jeg synes ikke, det er en respektable måde, man argumenterer på i bemærkningerne til den del af forslaget, hvor man siger, at for at kommunerne ikke skal have et in-

citament til at give den fornødne ekstra hjælp, giver man dem altså ikke denne 50 pct.s refusion, som de har fået indtil nu.

Regeringen argumenterer for hele sit forslag med, at formålet med at give starthjælpen er, at man ikke vil parkere mennesker på offentlige ydelser. Nu tror jeg ikke, man kan parkere folk på offentlige ydelser, for de fleste offentlige ydelser skal man rent faktisk visiteres til. Men lad os komme ind på den logik, der er i regeringens argumentation.

Hvis man følger den, vil det i fremtiden blive sådan, at der vil være et stærkt incitament til at få flygtninge/indvandrere over på førtidspension. Flygtninge har nemlig ret til at få den fulde førtidspension, og i og med at der er så stor forskel mellem en førtidspension og en starthjælp, kunne man jo godt forestille sig – hvis man altså går ind for regeringens argumentationsrække – at det vil føre til, at vi får endnu flere mennesker parkeret på førtidspension. Med andre ord: Jeg synes ganske enkelt ikke, at der er logik i den måde, regeringen argumenterer på.

Dette lovforslag bidrager ikke til at få mange flere mennesker ind på arbejdsmarkedet. Det er kun en lille gruppe, der vil komme ind på arbejdsmarkedet, fordi de hurtigt vil forsøge at tjene deres egne penge, men der er altså også mange, som ikke vil komme derind. Heraf vil en stor gruppe komme til at leve af starthjælpen, og så vil der også være en del, som vil komme over på førtidspensionen, for det er det eneste sikre.

Med andre ord: Jeg forstår ikke, hvorfor regeringen ikke stemmer ja til de af vore forslag, der går på, at man skal kunne få en revalideringsydelse, som er langt lavere end førtidspensionen, i hvert fald hvis man skærer revalideringsydelsen ned, sådan som jeg forstår, at regeringen har intentioner om. Hvorfor sørger man ikke for at hjælpe så mange som muligt gennem et uddannelsesforløb, så de rent faktisk får fodfæste på arbejdsmarkedet i stedet for at parkere dem på en offentlig ydelse, nemlig førtidspensionen?

Formanden:

Hr. Flemming Oppfeldt, og det er som ordfører.

Flemming Oppfeldt (V):

Kort om ændringsforslaget: Hvis man er handicappet indvandrer – og det er den fremtidige situation, vi taler om her i denne lovgivning – er der to måder at komme hertil på, enten som flygtning eller som familiesammenført.

Kl. 19.35

Som flygtning har man fuld adgang til førtidspension; handicappede flygtninge har fuld adgang til dansk førtidspension. Som familiesammenført skal der i fremtiden være et forsørgelsesgrundlag; der skal være en eller flere, der kan forsørge én. Derfor mener vi faktisk ikke, at der er nogen, der kan falde gennem sikkerhedsnettet. Der vil være forsørgelse til handicappede i fremtiden.

Jeg lagde mærke til, at den radikale ordfører brugte ordet »måske« – at der måske var nogle, der ville blive ramt. Det var en betydelig moderering i forhold til debatten under andenbehandling.

Karen J. Klint (S):

Jeg har ordet til ændringsforslagene nu og vil så senere vende tilbage som ordfører.

Formanden:

Ja, det er muligt, hvis man insisterer.

Karen J. Klint (S):

Tak for det.

Det, jeg vil sige til ændringsforslagene, er, at vi ser en regering, der kun ønsker at stemme en bloc. Men jeg synes også, vi ser regeringens menneskesyn i kraft af, at den ikke vil støtte ændringsforslagene, og jeg vil gerne tillade mig at citere de begrundelser, vi har fået fra regeringen for ikke at støtte de ændringsforslag, De Radikale er kommet med, og som den socialdemokratiske gruppe stemmer for. Regeringen siger:

»Den enkelte tilskyndes til at fremstille sin situation så dårligt som muligt med henblik på at blive vurderet til at komme op på den højere kontanthjælp.

Der kan opstå alliance mellem klienter og sagsbehandler med henblik på at skaffe en højere ydelse.

De personer, der opnår kontanthjælp, vil ikke have noget incitament i de første 7 år til at søge ud af forsørgelsessystemet. En eventuel ægtefælle vil også få et lavere incitament.

Selv om bestemmelsen er bestemt for at skulle omfatte yderst få, vil et sådant smuthul kunne gøre det til en mulighed for mange. Siden hen vil det ikke være muligt at forhindre tilkendelse af førtidspension til pågældende.

Den udvikling, ændringsforslagene må forventes at sætte i gang, kan få afsmittende virkning på vurderingen af de øvrige klientgrupper, dvs. at flere kommer på førtidspension.«

Jeg synes, de begrundelser er ret selvmodsigende. Man siger bl.a., at folk ikke skal have den almindelige revalideringsydelse; de skal have mindre, for de vil måske ikke gå på revalidering, hvis de kan komme op på den højere ydelse. Jeg tror, der er mange, der vil sige nej til revalidering på den lave ydelse og måske netop overdribe deres helbredsproblemer, så de kan få en hurtig førtidspension.

Jeg synes, regeringens argumenter er selvmodsigende, og jeg vil vende lidt tilbage til det i ordførertalen senere. Men jeg vil gerne anbefale, at man stemmer for alle ændringsforslagene.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg skal gøre det kort, for fru Elsebeth Gerner Nielsen har på en meget fin måde skitseret problemstillingerne. Jeg vil egentlig bare prøve at nævne størrelsen af nogle af de problemstillinger, vi rent faktisk taler om.

Det er rigtigt, at enkelte grupper kan få en førtidspension. Men hvis hensigten er, at folk skal i arbejde, gælder det vel grundlæggende om at få dem i gang et eller andet sted; få dem behandlet, få dem i gang, så vi kan få dem ud på arbejdsmarkedet.

Vi bliver også nødt til at forholde os til det faktum, at en meget, meget stor andel af de flygtninge, vi modtager i Danmark, har været udsat for tortur. Jeg står her med en artikel fra Ugeskrift for Læger, hvor der står, at ca. 30 pct. af de flygtninge, der har fået bevilget asyl i Danmark, skønnes at have været udsat for direkte tortur. Det er jo en gruppe, som man reelt set kan sige, som fru Elsebeth Gerner Nielsen også var inde på, har meget svært ved at leve op til den selvforsørgelsesargumentation, regeringen fremfører.

Derfor synes jeg, det ville være på sin plads, at en regering, som påberåber sig at have et socialt ansvar, siger: De personer skal ikke piskes gennem en mølle, indtil de har fået den behandling, der er nødvendig, og indtil de er kommet på fode igen. Det burde man sige, for at argumentationen kan hænge sammen, og for at man kan sige, at man har et socialt ansvar, og på samme måde synes jeg også, det ville klæde regeringen, hvis den støttede ændringsforslagene.

Kl. 19.40

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti støtter også De Radikales ændringsforslag.

Jeg vil sige, at man kan jo mene meget om selve lovforslaget, som Kristeligt Folkeparti, når det kommer til afstemning senere, vil stemme imod. Men De Radikales ændringsforslag er faktisk meget logiske og fugter i øvrigt med argumentationen i regeringens lovforslag, og så meget desto mere må det undre, at regeringen faktisk vælger ikke at støtte de ændringsforslag, Det Radikale Venstre har stillet. Det beklager jeg sådan set, for de er såre logiske og fugter, som jeg sagde før, med den argumentation, regeringen i øvrigt selv har fremført for lovforslaget.

Man lægger vægt på selvforsørgelse, og det er derfor, flygtninge skal have en lavere ydelse. Men det gælder jo ikke for de mennesker, som ændringsforslagene omfatter. De har ikke mulighed for at leve op til lige præcis ønsket om øget selvforsørgelse.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen har stillet ændringsforslag, hvorefter personer, der er berettigede til starthjælp under forrevalidering, skal have kontanthjælp. Baggrunden herfor er et ønske om, at traumatiserede flygtninge skal have kontanthjælp, mens de behandles, da de ellers ikke vil have andre muligheder end at søge pension.

Nu kan man jo ikke behandle en sag om pension, før alle revalideringsmulighederne er afprøvet, og man har fundet frem til, at arbejdsevnen er nedsat. Man kan ikke bare springe en forrevalidering over, hvis man har lyst til det, og bare søge førtidspension i stedet, så jeg kan ikke dele Det Radikale Venstres bekymring.

Jeg skal i øvrigt henvise til, hvad jeg tidligere har sagt om det at forhøje starthjælpen for visse grupper. Det bevirker, at den enkelte tilskyndes til at gøre sig så dårlig som muligt. Der vil ikke være noget incitament til at søge ud af forsørgelssystemet, og det samme gælder en eventuel ægtefælle. Derfor støtter regeringen ikke ændringsforslaget.

Tiden mellem første- og tredjebehandlingen har været præget af en intens debat med samråd og besvarelse af efterhånden en hel del spørgsmål. Jeg vil godt på baggrund af de ændringsforslag, der er stillet, opsummere, hvad det er, der har givet anledning til misforståelser, i håbet om, at de nu er ryddet af vejen, så kun den politiske uenighed står tilbage.

Det har især drejet sig om udlændinge, som på grund af varigt nedsat arbejdsevne kunne få

førtidspension, hvis de opfyldte optjeningsreglerne. Efter regeringens forslag kan de modtage starthjælp, eller en eventuel brøkpension kan suppleres op til starthjælp. Efter oppositionens opfattelse bør de i stedet kunne modtage kontanthjælp, eller også bør en brøkpension kunne suppleres op til førtidspensionsniveau.

Nogle har fremført som en kendsgerning, at alle danske statsborgere har ret til fuld førtidspension. Det er imidlertid ikke rigtigt. Danske statsborgere opnår kun ret til fuld førtidspension, hvis deres bopælstid i Danmark berettiger til det, og vel at mærke hvis betingelserne for førtidspension i øvrigt er opfyldt. Retten til pension er betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, og der er jo mange danske statsborgere, der har fast bopæl i udlandet, men beholder deres danske statsborgerskab.

Optjeningsprincippet for førtidspension bygger på den faktiske bopælstid i Danmark mellem det fyldte 15. og 67. år, og der er alene ret til fuld førtidspension, hvis den faktiske bopælstid ved pensionstillkendelsen udgør mindst fire femtedele af perioden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Hvis der ikke er ret til fuld pension, fastsættes pensionen efter forholdet mellem den faktiske bopælstid og fire femtedele af tiden fra det fyldte 15. år ind til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes – den såkaldte brøkpension.

Nogle har givet udtryk for, at flygtninge først kan få førtidspension, når de har boet her i landet i en årrække; 10 år er vist blevet nævnt. Det er heller ikke rigtigt. Udlændinge, som har fået opholdstilladelse i Danmark efter §§ 7 og 8 i udlændingeloven – dvs. konventionsflygtninge, de facto-flygtninge og kvoteflygtninge – er undtaget fra kravet i pensionsloven om dansk indfødsret, og ved opgørelse af bopælstiden sidestilles bopæl i oprindelseslandet med bopæl her i riget. Det samme gælder i øvrigt bopæl i andre lande, hvori den pågældende har haft bopæl på et grundlag svarende til det, der er nævnt i udlændingelovens § 7.

Kl. 19.45

Det vil sige, at flygtninge med denne baggrund vil være berettiget til fuld førtidspension uden faktisk bopælstid i Danmark. Efter ændringen af udlændingeloven med lovforslag nr. L 152 vil de nye flygtninge, der får beskyttelsesstatus efter § 7, stk. 2, være berettiget til pension på lige fod med de to andre flygtningegrupper.

For det tredje: Nogle har troet, at udlændinge generelt ikke kan få førtidspension i Danmark. Det er ikke rigtigt. Personer uden dansk statsborgerskab, der har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes, er berettiget til pension, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Med bemyndigelse i pensionsloven har socialministeren endvidere efter overenskomster med andre stater fastsat regler om fravigelse af bestemmelserne om indfødsret, bopæl og optjening, ligesom ministeren har fastsat bestemmelser om fravigelse af lovens regler i det omfang, det er nødvendigt for anvendelse af De Europæiske Fællesskabers forordninger om social sikring for arbejdstagere m.v.

Danmark har indgået socialsikringsaftaler med en række lande. Det drejer sig om Australien, Canada, Chile, Israel, Kroatien, Makedonien, Marokko, New Zealand, Pakistan, Schweiz, Slovenien og Tyrkiet. Borgere fra disse lande optjener typisk ret til dansk social pension efter 3 års ophold i Danmark, og disse personer har med få undtagelser ret til at tage pensionen med tilbage til deres oprindelsesland.

Hvorfor står jeg nu her og redegør for førtidspensionsreglerne, som jo slet ikke hører under mit ministerium, men under Socialministeriet? Det gør jeg, fordi disse regler har spillet en meget central rolle i debatten. Der har været udtrykt ængstelse for, at introduktionsydelsen og starthjælpen var for beskeden for visse grupper af flygtninge, det være sig stærkt handicappede eller varigt og stærkt psykisk syge uden nogen form for arbejdsevne, fordi de heller ikke på lang sigt kunne påtage sig arbejde. Det ville jeg også selv have været bekymret over, hvis de ikke var sikret førtidspension, men det er de altså.

Så har der været udtrykt ængstelse for, om der kunne være andre grupper, der havde samme problemer. Her har det knebet lidt med en fælles forståelse mellem regeringen og oppositionen, for hvad er det for nogle grupper? Det står mig stadig ikke helt klart, hvem der kunne være tale om, så i stedet for at lave en særregel for nogle, som måske ikke findes, vil jeg gerne over for Folketinget tilkendegive, at jeg og mit ministerium vil holde meget øje med, om loven har utilsigtede virkninger over for grupper, der har de karakteristika, som jeg har nævnt ovenfor.

Nogle har nævnt de familiesammenførte, fordi det med hensyn til de familiesammenførte udlændinge gælder, at de ikke er omfattet af undtagelsen om kravet om dansk indfødsret. Men for denne gruppe personer vil det imidlertid efter den foreslåede ændring af § 9, stk. 3, i udlændingeloven i lovforslag nr. L 152 være sådan, at der som udgangspunkt for familiesammenføring vil blive stillet forsørgelseskrav i alle tilfælde af familiesammenføring.

Dette vil sige, at denne gruppe personer har et forsørgelsesgrundlag. Det betyder, at selv om der i visse særlige tilfælde kan undlades at stilles forsørgelseskrav, er der efter min opfattelse ikke grundlag for at indføre en undtagelse i loven, som skulle være beregnet på denne gruppe personer, når der allerede foreligger et forsørgelsesgrundlag for de fleste.

Det er ikke, fordi jeg ligefrem har lyst til være politisk ukorrekt eller blande mig i integrationsministerens område. Men indvandring hviler jo på et vist element af frivillighed, så nogle af dem, der ikke kan få pension her, vil måske kunne få hjælp, hvis de rejser tilbage til deres hjemland, ligesom danskere fra tid til anden vender tilbage til deres fædreland, fordi tingene ikke har flasket sig i udlandet.

Den omstændighed, at nogle personer i løbet af deres liv kommer til at befinde sig i en særlig situation, hvor de f.eks. ikke kan arbejde, skal efter regeringens opfattelse ikke dækkes af generelle ydelser. Personer, som ikke kan arbejde på normale vilkår, skal ikke støttes gennem generelle ydelser; de skal støttes med særlige tilbud og ydelser.

Kl. 19.50

Starthjælpen er en generel forsørgelsesydelse. Er man f.eks. handicappet, skal generne afbødes med særlige tilbud, der er beregnet for handicappede. Revalideringsberettigede har mulighed for optræning med mindsteløn i virksomheder, hvis der foreligger særlige forhold, f.eks. at den pågældende er over den sædvanlige uddannelsesalder og tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvis en person har haft en varigt nedsat arbejdsevne og ikke kan revalideres til et understøttet job, har den pågældende ret til fleksjob med normal overenskomstmæssig løn og ledighedsydelse i tilfælde af ledighed. Hvis den pågældende kommer i ordinært arbejde, er der mulighed for at blive medlem af en a-kasse med ret til arbejdsløshedsdagpenge, når der er optjent ret hertil, og

hvis det almindelige optjeningskrav er opfyldt, kan der ydes dagpenge ved sygdom og barsel.

Hvad angår starthjælpsmodtagere over 25 år, har de ret til særlig støtte, hvis der er stor forsørgerbyrde eller store boligudgifter. Der kan ydes hjælp i særlige tilfælde til f.eks. enkeltudgifter som medicin, tandbehandling m.v., udgifter til samvær med børn og hjælp i forbindelse med flytning til ny bolig.

Retten til de fleste handicapbetingede ydelser findes i serviceloven, som gælder for alle, der opholder sig lovligt her i landet. Ydelserne kan være personlig hjælp, omsorg og pleje, ledsageordninger, beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, dvs. tilbud om at deltage i sociale aktiviteter, botilbud til såvel fysisk og psykisk handicappede, hjælpemidler, der er nødvendige for at kompensere for handicappet, støtte til køb af bil og særlig boligindretning på grund af handicappet som f.eks. lift og køreramper, og hjælp til individuel befordring. Start-hjælpsmodtagere har desuden ret til sygdomsbehandling på lige fod med danske statsborgere.

Jeg vil afslutte med at sige, at der har været mange misforståelser i denne sag. Men regeringen vil nøje overvåge virkningen af lovforslaget, og skulle det vise sig, at der er utilsigtede virkninger, vil vi naturligvis se nærmere på de problemer, der måtte være. Men vi mener, at lovforslaget er et ganske udmærket middel, og at ingen vil komme i nød på grund af det.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg takker ministeren for den store gennemgang af lovforslaget og de spilleregler, der findes i forvejen.

Jeg vil godt lige sige, at når jeg i min lille tale til ændringsforslagene tillod mig at sige noget om menneskesyn, er det jo, fordi vi har fået et teknikpapir, hvor regeringen skriver, at de mennesker, der kommer her til landet, i forvejen er vant til at gå på arbejde, at de i forvejen er vant til at være selvforsørgende og derfor også er interesserede i at komme på arbejde.

Jamen hvorfor skal de så mistænkeliggøres i argumenterne for ikke at få en ordentlig ydelse, når de er kommet hertil? Man siger, at de skal straffes, for ellers laver de alliancer med socialrådgiverne, ellers underdriver de deres evner eller overdriver deres sygdom. De to menneskesyn hænger da ikke sammen. Det er i øvrigt også ministeren, der i hvert fald i citater i Politi-

ken kan pege på, hvilke grupper der kan komme i klemme, så det har vi da også lidt på det rene.

Vi har også spurgt ministeren: Hvis slet ingen kommer i klemme, hvorfor er nr. 16 så med i ændringsforslaget? Det er jo ikke et nr. 16, oppositionen har opfundet. Det er noget, regeringen har præsenteret. Det er med i regeringens regnestykke om, at man på sigt henter 1 mia. kr. på området, så ministeren har altså et forklaringsproblem.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg vil gerne sige tak for ministerens forelæsning over den almindelige sociallovgivning her i landet. Det kan såmænd være meget løfterigt at gå på sommerferie efter den forelæsning, i hvert fald for nogle vedkommende.

Men det, jeg forholder mig til, kan jeg sige til beskæftigelsesministeren, er faktisk regeringens egen logik og egen argumentation. Jeg har netop med stor fornøjelse læst det fælles konklusionspapir »På vej mod en ny integrationspolitik«, som er lavet i samarbejde mellem kommunerne, arbejdsmarkedets parter og regeringen. Heri skriver man, at der er en stor gruppe mennesker med en dårlig skolebaggrund, som vil have behov for et længerevarende forløb, hvor perioder med arbejdsprøvning kan supplere undervisning og behandlingstilbud. Det skrives også, at for enkelte vil målet om ordnær beskæftigelse ikke være realistisk, men målet kan i stedet være et velfungerende familieliv.

Kl. 19.55

Jeg er fuldstændig enig i det, men jeg synes ikke, at L 126 på nogen måde lægger op til, at der kan være denne gruppe mennesker, altså ud over dem, vi skal have parkeret på førtidspension. Prøv at tænke på, at fra nu af bliver det sådan, at for en flygtning vil der typisk være et spring i ydelsen fra 4.500 kr. til omkring 13.500 kr. Hvorfor ikke lave en mellemydelse, en revalideringsydelse eksempelvis?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Fru Karen J. Klint rejser spørgsmålet: Hvorfor har vi nr. 16, som opsamler folk? Det skyldes, at vi i regeringen er ekstremt forsigtige folk. Vi kan ikke se, hvem der kommer i klemme, vi kan ikke se, om der er nogen, der kommer i klemme med denne lovgivning, men hvis det bliver tilfældet, har vi det forslag, vi har stillet under nr. 16. Det

synes jeg da må skrives på vores kreditside, at selv om vi ikke kan se noget problem, siger vi: Skulle det alligevel opstå, har vi altså den bestemmelse.

Må jeg godt sige om hele denne debat: Jeg respekterer den politiske uenighed, men vedrørende kendsgerningerne med hensyn til, hvilke ydelser der står til rådighed, er det uden for al tvivl, at der er nogle grupper, der kommer i klemme. Men vi har af forsigtighedshensyn indført en bestemmelse, som kan bruges dersom, hvis, såfremt, ifald.

Jeg vil bare sige, at udgangspunktet her i Danmark er altså selvforsørgelse. Det er den hovedregel, der gælder for danske borgere i dette land, og den gælder selvfølgelig også for de udlændinge, der kommer her til landet. Hovedreglen er, at vi forsørger os selv.

I det, som fru Elsebeth Gerner Nielsen kalder en forelæsning, har jeg lige gennemgået, hvilke ydelser der står til rådighed for dem, som midlertidigt eller varigt ikke kan klare sig selv. Men at indføre den slags ydelser, som fru Elsebeth Gerner Nielsen leder efter ved at regulere over generelle forsørgelsesydelser, er vi imod.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg skal medgive ministeren, at der har været nogle forviklinger undervejs. Det har været lidt svært at forstå hinandens spørgsmål og hinandens svar, og der har såmænd også været en enkelt konkret fejl i nogle tilfælde. Men det er ikke det, jeg vil forfølge nu, for sådan er det jo, når vi har travlt.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren er fejlciteret i Politiken fra i går, hvor der står:

»En anden gruppe med risiko for at komme i klemme i den nye lov er familiesammenførte uden arbejdsevne, f.eks. på grund af sygdom eller handicap. De kan få økonomiske problemer, hvis deres forsørger dør.«

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg tror sådan set ikke, vi kommer sagen nærmere, men det, der irriterer mig, er, at der faktisk er nogle steder, hvor der ikke er politisk uenighed, men hvor det på en eller anden måde er helt umuligt at komme på en fælles kommunikationskurs. Så kommer vi ikke længere, og det erkender jeg.

Derfor vil jeg nøjes med at sige tak, fordi ministeren nu har lovet at se nøje til, at der ikke er nogen, der kommer i klemme. Det tager jeg som et løfte om, at ministeren vil følge området meget nøje og løbende rapportere til udvalget, hvordan det går.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det vil jeg meget gerne afgive et løfte om. Det er ret vigtigt, at vi følger med i, hvad der nu sker i kommunerne, og vi vil gribe ind, så snart vi opdager sager, der udvikler sig utilsigtet.

Jeg vil gerne sige, at jeg føler, vi er på sikker grund. Men overvågningen vil finde sted i alle kommuner, og sker der noget utilsigtet, vil vi vende tilbage til sagen.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Kl. 20.00

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 49 stemte for, 54 imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 5 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 forkastedes, idet 47 stemte for, 55 imod.

Ændringsforslag nr. 6 uden for tillægsbetænkningen af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 47 stemte for, 57 imod.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Karen J. Klint (S):

Efter møje og besvær er vi nået til tredje behandling af det samlede lovforslag om mennesker, der ikke har opholdt sig i Danmark i 7 ud af 8 år, og om, at de skal have en væsentlig lavere for-

sørgelsesydelse, hvis de har brug for hjælp fra det offentlige.

Har det så været alt det møje og besvær værd, når blokken til højre i salen alligevel stemmer, som de havde aftalt, før lovforslaget blev oversendt til behandling i Folketinget? Svaret er et stort ja, for selv om blokken er meget argumentresistent, skal befolkningen ikke snydes for oplysninger om forslagens konsekvenser.

Nu ved jeg godt, at regeringspartierne repræsentanter ikke er enige med mig i konsekvenserne, men vi tror, at denne sænkning af forsørgelsesgrundlaget samt udsigterne til, at den i værste fald vil vare 7 år, vil ramme mennesker, som ikke bliver integreret på grund af forsørgelsesgrundlaget. Vi tror også, at det rammer deres børn, som så ikke får mulighed for at være sammen med jævnaldrende børn i klubber, spejderbevægelser m.m. for også at blive integreret. Vi tror derfor, at det ikke kun bliver én generation, men flere generationer, der rammes og forsinkes i deres integration på grund af økonomien.

Vi er som socialdemokrater blevet skudt i skoene ikke kun under behandlingen af denne sag, men især i debatten om lovforslag nr. L 152, at vi ikke vil ret meget på arbejdsmarkedsområdet. Så jeg vil gerne gentage, at det også er Socialdemokratiets mål, at alle arbejdsduelige voksne med ophold i landet skal være selvforsørgende, at ingen skal underdrive egne arbejds-evner med henblik på at slippe for selvforsørgerpligten, at ingen skal overdrive helbredsproblemer med henblik på at slippe for selvforsørgerpligten, og at det at være en del af arbejdsstyrken er en vigtig forudsætning for integration og for deltagelse i hele samfundslivet.

Vi synes også, at det skal kunne betale sig at arbejde, men vi tror ikke på, at en så kraftig og langvarig nedsættelse af nogle voksnes forsørgelsesgrundlag er det rette virkemiddel hverken generelt eller specielt til grupper eller til enkeltpersoner, der er ramt af forskellige forhold, der gør, at de ikke har en arbejdssevne at tilbyde, hvorfor de ikke kan skaffe sig en supplerende indtægt.

Med en række spørgsmål, direkte debat og meningsudveksling under udvalgsbehandlingen og under samråd med beskæftigelsesministeren har vi fået medhold i, at der er grupper og enkeltpersoner, der kan komme grundigt i klemme med denne lov. Jeg har tidligere i dag været inde på det, der stod i Politiken, hvor ministeren var citeret.

Kl. 20.05

Hvor stor er forskellen så i økonomien for de her mennesker om måneden? Jeg skal ikke tage alle tallene, men bare lige nævne dem for tre af grupperne: For enlige forsørgere over 25 år er nedgangen på 2.816 kr. om måneden, for par, som ikke er forsørgere, er nedgangen 7.376 kr., og for par med to børn er nedgangen 11.466 kr.

Vi har gjort opmærksom på, at det ikke var lige voldsomt nok, og så har vi fået at vide: Jamen så kan de jo bare finde sig en billigere bolig, for man må jo indrette sig efter det, man har råd til.

Men det er jo ikke ligefrem flygtninge/indvandrere, der har den letteste adgang til boligerne, og det vil jo også stride lidt imod, at vi faktisk er nogle, der synes, at flygtninge/indvandrere skal bo bredt i hele Danmark. Der er ikke billige boliger til rådighed i alle kommuner. Vi kunne da pege på nogle her tæt på, hvor det ikke er nemt at få sig en billig bolig.

Jo, men fremover må man også beholde lidt mere af den eventuelle arbejdsindtægt, man kan få. Ja, der er forskellen, altså hvad man kan beholde mere i fremtiden, 16,50 kr., som der nu ikke skal kompenseres for. Det er 16,50 kr., som er forskellen på det tidligere og det nuværende beløb. Jamen der går mange gange 16,50 kr. for at nå op på de enten 2.800 kr. eller de knap 12.000 kr.

Vi har hørt regeringens holdning til det, så det, jeg vil sige her afslutningsvis, er, at jeg synes, det er dejligt, at ministeren har givet tilsagn om at følge udviklingen. Det siger vi tak for: Vi havde så bare gerne set, at det var blevet skrevet ind i et lovovervågningsprogram. Men ministeren skal have en chance for at følge udviklingen på området, og vi vil også sidde som en lille terrier og bide i haserne, hvis den overvågning ikke sker grundigt, for vi tror faktisk både, at flygtninge/indvandrere kommer i klemme – nogle som grupper, nogle som enkeltpersoner – og vi tror også, at der er nogle kommuner, der økonomisk kommer i klemme på grund af de ændrede refusionsordninger, de ændrede måder at tilrettelægge tingene på her.

Så det kan næppe overraske ret mange, når jeg nu siger, at vi stemmer imod det samlede lovforslag.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Det underer mig lidt, at Socialdemokratiet stemmer imod det samlede lovforslag.

Jeg har et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Der er mange tal, når man regner på det her, men hvis vi ser på rådighedsbeløbet – hvad har familien til rådighed, og hvilken nedgang er der – så er der tale om en nedgang på en tredjedel. Med starthjælpen går rådighedsbeløbet for en familie med to børn med en almindelig husleje ned med en tredjedel. Det sammenligner jeg med Socialdemokratiets beslutningsforslag nr. B 80. Her foreslår Socialdemokratiet en nedgang med en tredjedel, hvis man ikke overholder handleplanen. Hvor er forskellen på vores tredjedel og Socialdemokratiets tredjedel? Det kunne jeg godt tænke mig at få at vide.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det vil jeg da meget gerne svare hr. Flemming Oppfeldt på. Forskellen er jo bl.a., at det, vi taler om her i lovforslag nr. L 126, kan strække sig op til 7 år. Den straf, der er for ikke at passe sin uddannelse i dag, hvor man kan blive skåret med op til 30 pct. – det er op til 30 pct., man som maksimum kan blive trukket i sin kontanthjælp – er jo en sanktion med henblik på at få folk i gang, for at få kontakt til folk. Jeg tror ikke, der er ret mange mennesker, der vil vælge det frivilligt i 7 år. Her har man ikke en valgmulighed; her er det dikteret oppefra, at det er en permanent nedsettelse.

Så til det med rådighedsbeløbene: Det er jo regneeksempler. Hvis de får noget til en billig husleje! Det er jo ikke sikkert, de får noget til en billig husleje. Så er der selvfølgelig boligsikring og alt muligt andet, alt efter hvilken bolig de får. Men det er regneeksempler.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Så er det hr. Lars Barfoed for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Den er nemlig kort, og den kan besvares med et endnu kortere svar, nemlig enten ja eller nej: Vil Socialdemokratiet efter et valg, hvor Socialdemokratiet må have fået flertal for det i Folketinget, fjerne den starthjælp igen, som vi indfører nu for indvandrere, eller vil Socialdemokratiet i den situation bibeholde den?

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Hr. Flemming Oppfeldt som ordfører.

Flemming Oppfeldt (V):

Det vigtigste er arbejde, det at have et job, hvor man kan tjene sine egne penge, betale skat og selv betale sine egne udgifter til mad og husleje; det er det, der er målet med Venstres integrationspolitik.

Opgaven er at løfte den halvdel af vore indvandrere i den arbejdsduelige alder, der ikke er i almindelig beskæftigelse, til et nyt job og karriere, til et nyt liv, så de altså kan få en chance for at skabe sig et eget liv.

Kl. 20.10

I dag bliver halvdelen af indvandrerbefolkningen forsørgt af det offentlige. Vi har altså med andre ord fået skabt et indvandrerproletariat, med hvad der hører til af ghettoer, udstødelse, drengebander og fremmedhad. Sådan er situationen desværre mange steder i Danmark i dag.

Men der er også meget håb, og der er mange mennesker, der er optaget af at skabe en ny politik. Vi ved i dag, at jobåbningerne er der, og at der bliver flere fremover. Det har vi senest fået dokumenteret i en rapport fra arbejdsformidlingen i Storkøbenhavn. Der er masser af job, men indvandrergruppen er ikke selv opsøgende generelt set.

Hvad er det så, regeringen gør? For det første har den iværksat et program for flere i arbejde. Optræningspladser, introduktionsløn og målrettet sprogundervisning i forbindelse med arbejdet er nogle af punkterne.

For det andet er der denne her lov: Indførelsen af en starthjælp til erstatning for kontanthjælp og revalideringsydelse for de første 7 år, man bor i Danmark og har brug for forsørgelses-hjælp. Ideen er, at ydelsen i sig selv skal være mindre end den normale kontanthjælp. Et par med to børn og boligudgifter på 4.000 kr. kan i dag få en kontanthjælp på omkring 20.000 kr. Hvis man kommer fra f.eks. Somalia, er det ikke sikkert, at dette niveau motiverer én til at stige yderligere op i det danske samfund. Måske vil dette niveau være målet i sig selv.

Derfor indfører vi starthjælpen, som skal ses i sammenhæng med mere målrettet integration, mere målrettet uddannelse og flere job til indvandrerne. Starthjælpen er ikke en ussel fattigdomshjælp. Det er en generøs trædesten på vej ind i det danske samfund.

Den danske kontanthjælp er jo verdens højeste – intet andet sted har man en kontanthjælp på samme niveau – og får man dansk kontanthjælp, får man ca. dobbelt op i forhold til det vesteuropæiske niveau. Den nye danske start-

hjælp bliver med bolig- og forsørgertillæg verdens næsthøjeste kontanthjælp. Kun i nogle få tilfælde vil svenskerne eksempelvis få mere udbetalt af den svenske stat, end indvandrerne kan få udbetalt i Danmark dag 1 med starthjælp.

Ved siden af starthjælpen gælder den øvrige sociale sikring, som beskæftigelsesministeren nævnte før: førtidspension for alle flygtninge, fleksjobordninger, skånejob, hjælp til enkeltudgifter, flyttehjælp osv., og de handicapbetingede ydelser: personligt tillæg, ledsageordning, botilbud, ramper og mange andre ting.

Det vil sige, at de øvrige ordninger for social sikring, vi har i vort samfund, står uændret efter denne her lov. Det gælder også sikringsystemet til arbejdsmarkedet, dagpengesystemet osv.

Lad mig lige slå fast, at starthjælp gælder for fremtidige indvandrere i Danmark. Med starthjælpen vil vi sende det signal, at der gælder retigheder og pligter i Danmark. Vi vil sende det signal, at man ikke skal planlægge sin tilværelse på offentlig bistand, men at vi har et velfærds-samfund, hvor alle efter evne skal bidrage til det.

Starthjælpen virker på den måde, at man ud over selve starthjælpen får et fradrag på 28 kr. pr. time, som man kan beholde, uden at det bliver modregnet i starthjælpen. Dermed er ordningen meget attraktiv for dem, som ønsker at komme i gang med en form for beskæftigelse, f.eks. ved siden af sprogundervisningen. Det er altså en bonus, man får.

Hensigten med alt det her er at bryde med 30 års passiv indvandrerpolitik og skabe en aktiv integration i vort samfund. Det er derfor, Venstre kan stemme for starthjælpen.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Jeg har to spørgsmål til hr. Flemming Oppfeldt, og det første er: Når revalideringsydelsen nu skal nedsættes for den gruppe mennesker, vi taler om her i lovforslag nr. L 126; er det så første trin på vejen til også at nedsætte revalideringsydelsen for de 36.000 mennesker, der står nævnt i oplægget om arbejde, som vi lige har fået?

Det næste spørgsmål til hr. Flemming Oppfeldt – og det kan jo egentlig også være et svar til den forrige ordfører, selv om man ikke kan det – er: Tror hr. Flemming Oppfeldt ikke, at den her starthjælp vil blive modtaget lige så dårligt som den forrige reagerings ydelse, der var så lav, at den måtte laves om? Når den forrige regering kom til at lave den ydelse om, tror hr. Flemming

Oppfeldt så ikke, at denne her regering også kommer til at lave starthjælpen om, så vi kommer tilbage til kontanthjælpsniveau?

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt mener, det er generøst, hvis man får 1.500 kr. om måneden til mad, tøj, transport, biografbilletter, rødvin og alting. Men det kan selvfølgelig være, at hr. Flemming Oppfeldt vil donere en række flasker rødvin til de folk, der kommer til at leve for 1.500 kr. om måneden, så de kan have lidt at skylle det ned med. Jeg vil godt bede hr. Flemming Oppfeldt forklare, hvordan han kan mene, at det er generøst at have 1.500 kr. om måneden.

Jeg vil også gerne høre, hvad hr. Flemming Oppfeldt bygger sin tro på, at man kommer i arbejde, fordi man får færre penge at leve for. Hvorfor tror hr. Flemming Oppfeldt, at man, hvis man har problemer med at få pengene til at slå til til mad, så har overskud til at finde arbejde? Har hr. Flemming Oppfeldt nogle erfaringer fra tvangsaktiveringen i Farum, der kunne tyde på, at den type pisk skulle føre til, at folk kommer i arbejde?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Hvis man nu skulle blive i hr. Flemming Oppfeldts logik og argumentation, så siger hr. Flemming Oppfeldt jo heroppefra, at et flygtningepar f.eks. i starthjælp vil få 7.376 kr. mindre om måneden end det beløb, man får på kontanthjælp, og hvis hr. Flemming Oppfeldt vitterlig mener, at det er et generøst beløb, vil den logiske argumentation så ikke være, at man så også kan nedsætte kontanthjælpen for alle danske kontanthjælpsmodtagere?

Befolkningen kan vel så forvente, at den næste argumentation automatisk vil blive: Jamen hvis der er nogle, der kan leve for det, så kan andre også. For det er jo det samme i husleje, de betaler; det er jo den samme mad, de betaler for; det er den samme drikke. Det er alt sammen de samme udgifter, de har.

Så er den logiske konsekvens af hr. Flemming Oppfeldts argumentation ikke, at regeringen har planer om at sætte det her generøse beløb til at gælde for alle andre også?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Vi tager lige en mere med: hr. Morten Bødskov.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Jeg synes, det er meget interessant, for her er vi jo ved at få hul på, hvad Venstres egentlige bud på en bedre integration i det danske samfund er. Hr. Flemming Oppfeldt siger, at det vigtigste for flygtninge og indvandrere er, at de har et job, og at de har råd til at betale for noget mad og råd til at betale deres husleje. Det er Venstres integrationspolitik, siger hr. Flemming Oppfeldt.

Men integration er jo meget andet. At flygtninge skal have et job, de skal have råd til lidt mad, og de skal have råd til at betale deres husleje, illustrerer vel meget godt, at Venstre, når det handler om integration, er meget fattige.

Mit egentlige spørgsmål til hr. Flemming Oppfeldt er blot: Kan hr. Flemming Oppfeldt vise bare ét eneste eksempel, hvor markant lavere ydelse har givet flere arbejdspladser og bedre levevilkår for dem, som kommer ned på en lavere ydelse – bare ét eneste eksempel?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

SF's ordfører spørger: Hvorfor lige indvandrerne? Underforstået: Hvorfor kan man ikke bruge denne her metode på danske borgere? Men problemstillingen for indvandrerne i vores samfund er markant anderledes. Indvandrergruppen har jo en meget lav erhvervsfrekvens i forhold til den danske gruppe. Så der er et specielt problem for dem, der kommer til landet.

Det er, som jeg også sagde tidligere, både af hensyn til signalgivingen ud til den store omverden – man skal vide, hvad det er for et samfund, man kommer til – og for at sende et markant signal til denne her gruppe. Det er derfor, vi indfører starthjælpen. Det er i hvert fald svaret til SF.

Jeg vil sige til Socialdemokratiet, at jeg nok ville være lidt mere ydmyg over for kritikken af det her forslag, hvis ikke Socialdemokratiet i sit eget beslutningsforslag opererer med en væsentlig reduktion af kontanthjælpen, hvis man ikke lige overholder en bestemt handleplan, som Socialdemokratiet forestiller sig skal stilles op. Det vil sige, at Socialdemokratiet principielt arbejder med den samme tanke.

Kl. 20.20

Man kan så sige, at man ikke tror på denne her model. Det var også et af spørgsmålene. Men der tror jeg så, at forskellen er, at ved siden af vores starthjælp har vi for det første et program for flere job, dvs. at vi skaffer jobåbninger-

ne, og den anden ændring i forhold til tidligere er, at vi indfører denne her præmieringsordning på 28 kr. i timen, som er betydelig højere end sidste gang, man afprøvede det her system. Derfor tror vi på det.

Jeg blev så også spurgt om det, der hedder aktivering i Farum – og underforstået også i andre kommuner – og der tror jeg faktisk, at man kan opnå betydelige resultater, og der er også opnået betydelige resultater med henblik på at give folk et udstøttet job i privat beskæftigelse. Lige præcis i den kommune, som fru Line Barfoed henviste til, kommer langt de fleste mennesker, der bliver hjulpet, i udstøttet beskæftigelse og kommer ud af kontanthjælpsystemet. Det er der to revisionsrapporter, der har påvist, og det er det bedste resultat, der findes.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Det, jeg prøvede at pointere over for hr. Flemming Oppfeldt, var, at han jo siger, at det er et generøst beløb. Det var det, der var pointen. Enten mener man, det er et generøst beløb, eller også er det ikke et generøst beløb. Hvis det er et generøst beløb, må man sige, at så kan folk vel leve af det. Det er vel det, hr. Flemming Oppfeldt mener, i og med at han siger, det er et generøst beløb.

Argumentationen holder jo ikke, hvis man mener, at den ene gruppe kan leve af det og den anden gruppe ikke kan leve af det i det samme samfund med det samme prisniveau, samme husleje, samme madpriser. Den ene gruppe kan leve af det, og den anden gruppe bliver faktisk holdt fast i, at de selvfølgelig ikke kan leve af det, hvilket SF også mener.

Jeg vil lige anføre, at hr. Lars Barfoed jo sagde i et tv-indslag – jeg tror, det var i går eller i forgårs – at han syntes, man skulle nedsætte kontanthjælpen, hvorefter hr. Jens Rohde, Venstres ordfører, har sagt, at der ikke er meget at slå til søren med med det eksisterende beløb, og nu siger hr. Flemming Oppfeldt, at det er generøst, når man skærer yderligere 30 pct. af det beløb bort.

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det er sådan set en lille serviceoplysning til hr. Flemming Oppfeldt: Det med de 30 pct. og kontanthjælpen er ikke en nyhed. Det er ikke noget, der er opfundet til B 80. Det er faktisk noget, som findes i dag. Hvis man går på sprogskole og

modtager ydelser, kan man trækkes, hvis man ikke møder frem. Hvis man er almindelig dansk kontanthjælpsmodtager og ikke møder op til sin aktivering, kan man også trækkes op til 30 pct. Så det er ikke en nyhed, der er opfundet; det er en praksis i dag. Men det er jo ikke en praksis, der anvendes i stor stil, netop fordi folk så bare skal have andre ydelser for at have deres forsørgelsesgrundlag i orden, for at svare enhver sit, for ikke at stifte gæld, og for at børnene ikke skal lide nød. Men det er ikke en nyhed, der er opfundet til lejligheden.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Nu er manipulation jo en kendt faktor i politik. Hr. Flemming Oppfeldt må jo indrømme, hvilket han vil kunne se, hvis han læser Socialdemokratiets integrationsforslag fuldt og helt, at den 30 pct.s reduktion, som Socialdemokratiet foreslår, er et incitament til at få flygtninge og indvandrere til at indgå fuldt og helt i de 3-årige integrationsprogrammer og intet andet, og ikke principielt den samme sag som regeringens forslag om, at alle, der kommer til landet, skal gå ned med en tredjedel i 7 år.

Mit egentlige spørgsmål – og det undlod hr. Flemming Oppfeldt selvfølgelig at svare på, fordi det er dér, det gør ondt for regeringen – var sådan set bare: Kan Venstres ordfører her fra talerstolen vise bare ét eksempel på, at en dramatisk lavere ydelse har givet flere arbejdspladser og bedre levevilkår for dem, der bliver sat ned? Det er ganske enkelt. Bare ét eneste eksempel kunne være godt at få her fra Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Line Barfoed (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt taler om, at tvangsaktiveringen i Farum har ført til, at folk er kommet i ustøttede job, og at der skulle foreligge dokumentation for det. Det har vi jo spurgt til gentagne gange, og ingen af de mange ministre, vi har spurgt, har været i stand til at fremlægge den dokumentation, der skulle vise, at Farum var bedre end andre kommuner til at få borgerne ud i ustøttede job på ordinære vilkår og med ordentlige løn- og arbejdsforhold. Så det passer simpelt hen ikke, vil jeg gerne sige til hr. Flemming Oppfeldt, ifølge de ministre, der sidder i regeringens.

Nu siger hr. Flemming Oppfeldt, at man vil sætte indvandrerne på halv ydelse, fordi det er en særlig gruppe, der har særlige problemer. Man har også bebudet, at man vil sætte de 25-30-årige på halv ydelse, fordi det er en særlig gruppe med særlige problemer. Den næste gruppe, der så peges på i regeringens beskæftigelsesoplæg, er de ældre ledige. Er det så den næste gruppe, man vil sætte på halv ydelse, fordi de har særlige problemer, og dermed også fratage dem retten til efterløn?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Til fru Line Barfoed må jeg sige, at Kommunernes Revisionsafdeling i 1992-1993 og 1997-1998 har lavet to revisionsrapporter i Farum Kommune, der viser, at 17 pct. af alle, der går gennem Produktionshuset, et år efter bliver offentligt forsørgt. 17 pct. Så man kan konkludere, at den anden procentdel er 83, og det er det højeste tal, der findes i Danmark. Det er folk, der derefter er i beskæftigelse i private virksomheder, de er i kompetencegivende uddannelse, eller de er startet som selvstændige. De tal kan slås efter.

Derudover vil jeg sige til Socialdemokratiet: Når man opererer med at skære rådighedsbeløbet ned med en tredjedel, må Socialdemokratiet principielt bruge det samme incitament, nemlig truslen eller pisken eller hvad man nu vil kalde det: at hvis man ikke opfylder sin kontrakt, så sker der et eller andet.

Man kan sige, at vi indfører en belønning. Hvis man er flittig og vil gå ud og tjene det danske samfund, får man en bonus, og der er jo ingen, der siger, man behøver at gå i 7 år på passiv forsørgelse.

Til SF: Jeg sagde ikke, at det var et generøst *beløb*; jeg sagde, det var en generøs *trædesten*. Det er et meget velvalgt udtryk, for det er folk, der kommer ude fra den store verden, hvor man lever for så og så meget, og så kommer man til verdens højeste kontanthjælp. Det reducerer vi for denne gruppes vedkommende til verdens næsthøjeste kontanthjælp. Det kalder jeg en generøs *trædesten* ind i vort samfund.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg tager blot ordet for at korrigere hr. Kamal Qureshi, som for lidt siden refererede mig for i tv at skulle have udtalt, at kontanthjælpen skulle nedsættes. Det har jeg ikke udtalt. Det, hr. Kamal Qureshi vist har hørt – men han har åben-

bart ikke været helt koncentreret, da han lyttede – er, at jeg har gjort mig til talsmand for, at man, når det gælder arbejdsløshedsdagpenge, burde beregne arbejdsløshedsdagpengene efter en såkaldt årsindkomstmådel, et forslag, som den tidligere statsminister hr. Poul Nyrup Rasmussen i øvrigt lancerede i sin regeringstid. Men det er en helt anden historie.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Man kan ikke, når man hører Venstres ordfører her, lade være at tænke på, at problemet egentlig er, at man vitterlig mener, at de udlændinge, der kommer hertil, simpelt hen ikke gider arbejde. Det er sådan lidt det, der gennemsyner indlæggen fra Venstres ordfører.

Det er jo sjovt, at man bruger ordet starthjælp om noget, som i virkeligheden er en massiv nedskæring, og så bruger argumentationen, at de mennesker kommer fra lande, hvor de tjener væsentlig mindre. Man kan så stille det frejdige spørgsmål: Er det sådan, at deres udgifter også tilsvarende bliver sænket i forhold til lønnen? For så giver det selvfølgelig mening. Men hvis man mener, at de skal leve af de der 1.500 kr., må vi sige, at så holder argumentationen ikke.

Problemet er selvfølgelig, om man tror, at det her vil gavne deres integration i det danske samfund. Hr. Flemming Oppfeldt nævnte selv begrebet uvirksomhed – sådan tror jeg, det blev udtrykt – og bandevirksomhed. Det får mig til at tænke på: Er det sådan, at man i virkeligheden tror, at det skulle have sådan en speciel kriminalpræventiv virkning, at man lader folk leve på noget nær sultegrænsen eller en sulteløn? Tror man, det specielt skulle bekæmpe deres tendens til at begå kriminalitet, berigelse osv.?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Fru Karen J. Klint for tredje gang og derefter fru Line Barfod for tredje gang.

Kl. 20.30

(Kort bemærkning).

Karen J. Klint (S):

Det, som kalder mig herop nu, er den omskrivning med, at når man tager en væsentlig del af folks kontanthjælp og kalder det starthjælp, er det en belønning. Når man fjerner penge, hedder det altså belønning.

Det ligner næsten den debat, vi havde i går, hvor det bare hed nedskæringer, når der blev givet flere penge til de ældre og flere penge til sy-

gehusene. Nu hedder det belønning, når man tager pengene permanent, og det kan man da undre sig over. Når man nu belønner de mennesker med at fjerne en masse penge og straffer kommunerne ved, at de skal give en masse enkeltudgifter, er mit spørgsmål til hr. Flemming Oppfeldt: Tror hr. Flemming Oppfeldt ikke, at det også bliver en merudgift for kommunerne?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Line Barfod for tredje gang, og så er det hr. Flemming Oppfeldt for at svare.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Efter det, hr. Flemming Oppfeldt siger, kan folk bare vælge at få sig et arbejde i stedet for at skulle klare sig for denne generøse ydelse, hvor man har 1.500 kr. om måneden til mad osv.

Jeg vil gerne høre, om hr. Flemming Oppfeldt vil give folk en jobgaranti. Vil hr. Flemming Oppfeldt sikre, at der er et job på normale vilkår og til en overenskomstmæssig løn, hvis man ønsker det? Eller er meningen med forslaget i virkeligheden, at man ønsker at få skabt et stort gråt arbejdsmarked og at få trykket lønnen ned?

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg vil fastholde, at hvis to voksne og to børn med starthjælpen i hånd og med en beskæftigelsesindsats på 14 timer kan få 13.000 kr. i rådighedsbeløb, er det en generøs trædesten ind i vort samfund. De 1.500 kr., som Erhedslisten nævner, genkender jeg overhovedet ikke fra de oplysninger, som Folketinget har fået stillet til rådighed, og det står overhovedet ikke i lovfor-slaget.

Til fru Karen J. Klint og Socialdemokratiet vil jeg sige: Når Socialdemokratiet opererer med at reducere ydelserne med en tredjedel, gør man jo principielt det samme som det, der er fremlagt her. Der er egentlig ikke nogen særlig stor forskel. Vi opererer jo ikke med en fattigdomsydelse; hvis man skal tage en gennemsnitsbetragtning, opererer vi med noget, der ligner folkepensionens grundbeløb, og noget, der ligner SU plus forsørgertillæg og boligudgifter oveni. Det er altså et beløb; man helt klart kan leve af.

Et af spørgsmålene var, om kommunerne vil spare penge på det, eller om de vil få ekstraudgifter. Jeg tror faktisk, kommunerne vil kunne spare, ved at vi får flere mennesker til at blive selvforsørgende i vort samfund. Det er det, der

er det helt afgørende. Det er ikke bare det, at man kommer ud af netværket ved at få start-hjælp. Nej, man får et gunstigt netværk, fordi man kan få et godt job og tjene nogle penge og forsørge sig selv. Det er det, der er netværksdan-nelse i vort samfund ... Ja, jeg tror, jeg vil stoppe her.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Lars Kramer Mikkelsen og derefter hr. Morten Bødskov for tredje gang.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det havde selvfølgelig været rart, hvis regerin-gens støtteparti, Dansk Folkeparti, også havde været her, for det er jo regeringens parlamentari-ske grundlag, også i denne sag. Så havde vi haft mulighed for også at få deres holdning som det socialt ansvarlige parti, de gerne vil forsøge at fremstå som, men det er tilsyneladende ikke muligt i denne debat.

Jeg vil godt lige sige til hr. Flemming Opp-feldt, som nu et par gange har nævnt Farum Kommune og succesen i Farum Kommune: Det er jo meget rart at høre en Venstremand igen omtale Farum Kommune som en mønsterkom-mune og et eksempel, som kan fremhæves. Vi andre er holdt op med at tro på det, og det er al-lerede et stykke tid siden.

Men jeg vil godt sige, at når Farum Kommune fremhæves, er det jo bl.a., fordi arbejdsgiver-ne er blevet subsidiéret i hoved og noget, jeg vist ikke må sige her fra talerstolen. De er blevet hjulpet meget mere, end det i virkeligheden er lovligt i denne sammenhæng, så derfor er det jo ikke så underligt, at det er nemt at skabe høje be-skæftigelsestal i Farum Kommune. Hele sagen er rimelig velbeskrevet, så derfor synes jeg, det er imponerende at nævne den som en succeshi-storie her fra Folketingets talerstol.

Kl. 20.35

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Morten Bødskov for tredje gang, og så er det fru Sophie Hæstorp Andersen.

(Kort bemærkning).

Morten Bødskov (S):

Nu har jeg spurgt tre gange, om hr. Flemming Oppfeldt her fra talerstolen kan give ét eksem-pel på, at markant lavere ydelser giver flere ar-bejdspladser og bedre levevilkår for dem, som bliver ramt. Jeg har desværre ikke flere gange,

men nu kan jeg høre, at hr. Jens Rohde begynder at blande sig fra salen, og det er selvfølgelig o.k. Bare ét eksempel ville være godt, og det ville være fint at komme herop.

Hr. Flemming Oppfeldt forsøger sig med Fa-rum, men også Farums beskæftigelses- eller job-hus og andet har vel vist sig at være en halvgod Farumfidus.

Noget af det, som også bliver ramt, er de ud-lændinges børns og de unges deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter, hvor danskerne bruger me-get af deres tid. Konsekvensen af dette forslag vil være, at de ikke kan deltage i det omfang, de kan i dag, fordi ydelsen bliver sat ned, og strider det ikke mod regeringens overordnede integra-tionspolitik, hvor også børn og unge skal inte-greres bedre? Konsekvensen af forslaget bliver selvfølgelig, at forældrene ikke har råd til, at børn og unge bliver integreret via kultur- og fritidslivet. Der er ikke råd til kontingentet i f.eks. håndboldklubben, og er det noget, der overho-vedet bekymrer Venstres ordfører?

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

I sit først indlæg fik hr. Flemming Oppfeldt for-talt, at han så den danske kontanthjælp som en af verdens allerhøjeste, og han fik det til at lyde, som om det var enormt generøst, og at det fak-tisk var helt utroligt, at vi overhovedet har ver-dens højeste. Men han undlod at kommentere, hvor høje leveomkostningerne i vores land er. Den seneste undersøgelse, som kom for et styk-ke tid siden, viste jo, at vi også betaler enormt meget for fødevarerne, så her kunne man jo også tage fat fra Venstres side.

Nu hører vi så også, at når vi har verdens bedste kontanthjælpssystem, må vi hellere nu give en lavere ydelse til flygtninge/indvandrere, og vi har også hørt, at man nu skal til at lave nogle praktikordninger. Hele denne lange række af forslag har været med til at skabe enormt me-gen uro på arbejdsmarkedet, og derfor kan jeg godt forstå, hvis der er mange mennesker, der er bekymrede ude omkring. Derfor kunne det også være rart, hvis jeg i dag kunne få Venstres ordfø-rer og meget gerne også ministeren til at komme med en garanti for, at der ikke røres ved de ge-nerelle ydelser på arbejdsmarkedet i øvrigt.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Fru Sophie Hæstorp Andersen og hr. Morten Bødskov interesserer sig meget for starthjælpen,

og det er klogt, for Socialdemokratiet har jo bidraget til debatten med, at der findes to eksempler.

Lad os få en nærmere dokumentation af punkter, hvor Socialdemokratiet har foreslået noget sådant. I et forslag, der hedder B 80, som Folketinget har behandlet, skriver Socialdemokratiet i bemærkningerne noget om, hvordan man kan stramme ydelserne, og jeg citerer fra side 5, nederst:

»Alle, der følger den forpligtende handlingsplan, er berettiget til at modtage de ydelser, der fremgår af gældende lovgivning i dag.«

Så står der yderligere:

»Socialdemokratiet foreslår, at ydelsen reduceres, hvis kontrakten brydes uden lovlige grund. Ved reduktion af ydelsen skal der tages udgangspunkt i eksisterende regler, ...« – der skal tages udgangspunkt i de eksisterende regler – »... hvor kommunen allerede i dag kan reducere ydelsen med op til 30 pct.«

Det vil sige, at Socialdemokratiet fremlægger noget med en reduktion på måske 30 pct., og det må vel nogenlunde svare til niveauet for start-hjælp.

Et andet forslag, hvor Socialdemokratiet har reduceret i ydelserne for at skabe et incitament, som hr. Morten Bødskov var inde på, er ungeordningen. Det var et fortræffeligt indgreb, som reducerede kontanthjælpen for de unge. Det var hårdt, men Socialdemokratiet stod ved det dengang, og det har bragt utrolig mange i arbejde, så der findes faktisk rigtig gode eksempler.

Fra Venstres side er det ikke et angreb på kontanthjælpsniveauet i dag. Starthjælpen er, som jeg sagde i min indledning, en generøs trædesten til det danske samfund, hvor kontanthjælpsniveauet i forvejen er enormt højt. Det høje niveau vil vi fastholde, men vi vil godt lave en starthjælp for dem, der kommer til Danmark for første gang.

Kl. 20.40

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen og derefter hr. Lars Kramer Mikkelsen for tredje gang, og så beder jeg altså om, at man er fremme ved bordet. Jeg skal nok lade være med at gribe ind i debatten, men man skal altså i hvert fald have logistikken i orden.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det var da rart, at hr. Flemming Oppfeldt endelig ville citere vores glimrende integrationsoplæg, for så kunne vi jo også få det helt på det klare, at det, Socialdemokratiet foreslår, er, at man får den kontanthjælpsydelse, man har i dag, og at man indgår en kontrakt, sådan som regeringen selv er ved at stille op nu. Man lever op til at indgå i et integrationsprogram, og hvis man ikke lever op til det, kan der trækkes i ydelserne.

Men der er jo forskel på at trække i ydelserne nogle dage eller en måned frem for 7 år, som regeringen lægger op til her – 7 år! Og hvilke sanktionsmuligheder vil regeringen egentlig indføre, hvis folk ikke overholder deres kontrakter? Nu har man jo trukket de 30 pct. på forhånd, og hvad vil man ellers gøre?

Derudover vil jeg sige, at der bliver jo talt udenom, når man nævner ungeindsatsen. Det forslag, vi behandler i dag, drejer sig jo ikke om børn og unge. Det drejer sig om voksne mennesker, så det er altså fuldstændig urimeligt at stå her og sige, at det skulle have noget som helst med ungeindsatsen at gøre. Vi snakker om voksne mennesker, der skal kunne klare sig og hjælpe deres børn på vej til at blive bedre integreret i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Det her handler formentlig om vellykket integration, går jeg ud fra. Det er vel det, man ønsker, det er vel det, der er intentionen, og grundlaget for vellykket integration må være tryghed, i dette tilfælde for familien, fordi det typisk er familier, der vil blive tale om.

Men i virkeligheden er problemet jo, at det ikke er denne ydelse alene, det handler om. Problemet er, at man fra denne regerings side skaber usikkerhed om alle mulige andre sociale ydelser, og derfor er det vel heller ikke så underligt, at man mærker en lidt negativ stemning, og at vi har en fornemmelse af, at det vil skabe utryghed, fordi alle andre sociale ydelser også står for skud under denne regering.

OECD-undersøgelsen og en stribe andre undersøgelser bekræfter det, jeg siger om, at tryghed er det vigtigste for et godt integrationsforløb, og derfor kan det godt undre, at man fra Venstres side griber fat i et element som dette og tror, det kan have et positivt sigte eller være et positivt led i integrationen af en udlændingefamilie. Det er helt galt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Flemming Oppfeldt. (*Ophold*). Hr. Flemming Oppfeldt ønsker ikke at tage ordet. Så går vi til ordførerne, og det er først hr. Kamal Qureshi.

Kamal Qureshi (SF):

For at starte med at korrigere det, jeg kom til at sige om det, hr. Lars Barfoed havde udtalt: Det var dagpengesatsen, hr. Lars Barfoed talte om, men det gør det altså reelt en lille smule værre på en eller anden måde.

Hvis der er tale om, at De Konservative foreslår, at man sætter dagpengesatsen ned for at motivere folk til at søge arbejde, hvorefter Venstres ordfører, hr. Jens Rohde, udtaler, at det vil Venstre ikke være med til, fordi der i forvejen ikke er meget at slå til søren med – ja, så mener jeg, det er en indikation af, at med de nuværende satser har vi i det danske samfund det, der er nødvendigt, for at folk kan opretholde en rimelig levestandard.

Derfor bliver det også en usammenhængende argumentation, når man siger, at når personer kommer udefra, hvor de ikke er vant til at have så mange penge, og flytter til Danmark, kan de rent faktisk klare sig med betydelig færre penge, for de er ikke vant til at have så meget. Men problemet er jo bare, at de huslejer, der er i udlandet, og de madpriser og de leveomkostninger, der er i f.eks. Somalia, er noget mindre, kan man vist godt sige. Det er de også i stort set alle de andre lande, vi modtager flygtninge fra.

Kl. 20.45

De beløb, vi har afsat i det danske samfund, er afpasset efter det prisniveau, der er i det danske samfund. De er jo ikke afsat efter, hvad der skal til for at motivere eller ikke motivere folk til at søge arbejde, de er afsat efter, hvad man mener er nødvendigt, for at folk kan leve af dem. Men nu siger Venstres ordfører, at lige præcis denne gruppe kan altså klare sig for betragtelig mindre, hvorimod hr. Jens Rohde mener, at når det gælder den øvrige befolkning, er der altså ikke særlig meget at slå til søren med.

Et andet problem er: Jeg forstår, at hvis man nu nedsætter de beløb, vil folk søge arbejde, og når de kan få arbejde, kommer de op til det beløb, som man har i det danske kontanthjælpssystem. Men så kan jeg ikke forstå, at man ikke er villig til at kigge på den gruppe, der midlertidigt eller kortvarigt ikke er i stand til at få arbejde, fordi de på grund af sygdom eller tortur ikke har erhvervsøvn.

Jeg har tidligere oplyst fra Ugeskrift for Læger, at mellem 10 og 30 pct. af de flygtninge, der har fået bevilget asyl i Danmark, skønnes at have været direkte udsat for tortur. Det er helt klart et tal, der siger, at der er en meget stor del af de flygtninge, vi modtager, som i hvert fald i startperioden har brug for hjælp til at komme på benene, så de kan klare sig selv og blive selvforsørgende. Derfor er det jo vigtigt, at de lige præcis i startfasen har mulighed for at kunne etablere sig og få tilstrækkelig ro til at komme igennem et behandlingsforløb og blive klar til at blive selvforsørgende. Jeg er i øvrigt ikke et øjeblik i tvivl om, at hr. Flemming Oppfeldt har ret i, at hovedparten af dem selvfølgelig ønsker at være selvforsørgende.

Et andet problem er for mig at se også, at jeg har langt hen ad vejen prøvet at påpege, at det er vigtigt, hvis man skal have arbejdsmarkedet til at modtage personer, der kommer udefra, at man prøver at åbne arbejdsmarkedet og gør nogle tiltag. Men der har ikke været særlig stor velvilje, fordi man mener, at arbejdsmarkedet kan man jo ikke lovgive om. Det har integrationsministeren udtalt. Det samme gælder boligmarkedet. Frem for at udvide retten til at få en bolig inden for 3 måneder til at gælde for hele befolkningen, tager man den ret fra den lille gruppe, der har haft den hidtil.

Rent umiddelbart er jeg bekymret for, at de beløb, som jo er betragtelig mindre end dem, som en normal familie i Danmark har at leve for i dag, vil føre til, at vi vil få en gruppe, som ikke vil have råd til at deltage i det danske samfund – som ikke vil have råd til at deltage i fritidslivet og i sportsaktiviteter i det omgivende samfund, fordi man ikke har det økonomiske overskud. Vi ser allerede en masse børn, der deler aviser ud, men som helt tydeligt ikke engang opfylder de alderskrav, der normalt er til avisbude i det danske samfund, så der er i hvert fald allerede nu nogle tendenser til, at der er ved at dannes et underklasseproletariat.

Hr. Flemming Oppfeldt mener, at der er et proletariat i dag, men at det vil forsvinde på grund af lovforslaget. Jeg er meget bange for, at det ikke vil lykkes, men at vi oven i købet vil få en større gruppe, som ikke alene ikke har arbejde, men også vil få færre penge at leve af. Som hr. Morten Bødskov også var inde på, skaffer man jo ikke folk arbejde ved at give dem færre penge at leve for, men ved at gøre en intensiv indsats på arbejdsmarkedet, og jeg er selvfølgelig meget spændt på og glæder mig til at se frem

til det, regeringen har på tapetet i den forbindelse.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

I forbindelse med behandlingen af ændringsforslagene fik vi jo for lidt siden klarlagt, at alle handicappede flygtninge, der kommer til landet, er berettiget til fuld førtidspension.

SF's ordfører rejser spørgsmålet: Jamen hvad med dem, der ikke er handicappede, men har traumer, osv. osv.? Det spørgsmål har jeg undersøgt meget grundigt, og jeg har en udskrift fra Center for Psykosocialt Arbejde med Flygtninge og Indvandrere. Det er en temaartikel, som i øvrigt kan læses på deres hjemmeside.

Kl. 20.50

Centret skriver om netop det forhold, at folk falder ned i vort bistandssystem, fordi det sandsynligvis ikke er aggressivt nok. Jeg vil citere fra side 2 i artiklen, og jeg gør det ganske kort:

»Nogle ankommer til landet fulde af energi til at starte en ny tilværelse og fulde af taknemlighed over, at landet vil give dem asyl. Men efter at have været gennem mange års ventetid, bureaukrati og offentlige ordninger, hvor der aldrig er et almindeligt, reelt arbejdstilbud til dem, har de mistet gejsten og troen på, at de nogen sinde kan etablere en normal tilværelse og genopleve værdigheden ved at forsørge sig selv igen.«

Jeg kunne godt tænke mig at høre: Hvad mener SF om denne systemfejl?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil også gerne læse det én gang til:

»Nogle ankommer til landet fulde af energi til at starte en ny tilværelse og fulde af taknemlighed over, at landet vil give dem asyl. Men efter at have været gennem mange års ventetid, bureaukrati og offentlige ordninger, hvor der aldrig er et almindeligt, reelt arbejdstilbud til dem, har de mistet gejsten og troen på, at de nogen sinde kan etablere en normal tilværelse og genopleve værdigheden ved at forsørge sig selv.«

Det er lige præcis det, det handler om: de personer bliver parkeret ude på sidelinjen uden et reelt arbejdstilbud. Men hvis arbejdstilbuddene er der, vil de rent faktisk gerne arbejde. Der er ikke tale om, at de kommer i arbejde, fordi man tager flere penge fra dem. Det handler om, at

hvis arbejdstilbuddene er der, vil denne gruppe rent faktisk gerne arbejde.

Hvis hr. Flemming Oppfeldt har tid på et senere tidspunkt, vil jeg meget gerne vise, hvad SF lige præcis foreslår. Vi siger netop, at allerede inden for en 14 dages tid, efter at udlændingene er ankommet til Danmark, skal der lægges en arbejdsplan for dem, så de bliver placeret på den rette hylde og kommer i gang med det samme.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Dette forslag går ud på, at en gruppe mennesker skal sættes ned på halv kontanthjælp, og som jeg har sagt tidligere under debatten, betyder det, at hvis man er enlig, vil man have ca. 1.500 kr. om måneden, når man har betalt skat og husleje.

Jeg kan fortælle hr. Flemming Oppfeldt, at det er ikke et tal, jeg selv har beregnet. Det er det tal, der fremgår af regeringens egne udgivelser om integrationspolitik, og det er det samme tal, som også er gældende for de unge, der er kommet på det, man ikke uden grund kalder sultecirkulæret.

Nu ved jeg ikke, om der er nogen her i denne Folketingssal, der har prøvet at skulle klare sig for 1.500 kr. om måneden til mad, tøj, lomme penge, licens, transport osv., hvis der sker noget med ens tænder, hvis køleskabet bryder sammen, eller hvis der sker andre ting. Med 1.500 kr. om måneden har man 50 kr. om dagen; det er ikke meget mad, man kan få for 50 kr. om dagen, og det er derfor, det bliver kaldt sultecirkulæret. Det kan man klare sig for i en ganske kort periode, især hvis man har en familie, som jævnligt giver én noget mad, eller man jævnligt kan spise hos familien. Men hvis man ikke har den mulighed, er man altså henvist til enten at tage sort arbejde eller konstant at leve på sultegrænsen, og det er altså det, som regeringen og Dansk Folkeparti ønsker, at en stor gruppe mennesker skal udsættes for.

Hvis man så endda kombinerede det med, at der var en jobgaranti; hvis man sikrede, at der var reelt arbejde med ordentlige og lovlige løn- og arbejdsforhold til alle, kunne man begynde at snakke om, at folk kommer i arbejde. Men man sikrer jo ikke arbejde til nogen ved at sætte deres ydelser ned. Det, man derimod risikerer, er, at der sker en yderligere marginalisering, og at der er flere, der vil blive udstødt af samfundet. Det

giver grobund for flere konflikter, ikke færre, som hr. Flemming Oppfeldt håber.

Det, vi frygter, er, at man tager én gruppe ad gangen og sætter dem ned på en lavere ydelse. Man kan se af regeringens beskæftigelsesoplæg, at nu vil man sætte flygtninge/indvandrere på halv ydelse, og man vil sætte de 25-30-årige på halve dagpenge, ligesom der har været snak om, at man vil sætte revalideringsydelsen ned. Den næste gruppe, man nævner i regeringens oplæg, er de ældre ledige, som også har en høj ledighed, og er det den næste gruppe, man vil sænke ydelsen for, hr. minister? Det ville være rart at få et svar på det spørgsmål, for der er mange, der er nervøse for, om det er dem, det går ud over næste gang.

Kl. 20.55

Det har været fremme i debatten, at det primært er flygtninge/indvandrere, dette lovforslag er rettet mod. Det har der været snakket meget om, så det skal jeg ikke gøre så meget mere ved her, men blot påpege, at man har udformet forslaget, så det rammer alle, der ikke har opholdt sig i Danmark i mindst 7 ud af de sidste 8 år, og det vil altså sige, at man hermed begrænser den mobilitet, man ellers ønsker. Unge mennesker, som man ellers gerne ønsker tager ud og studerer og prøver at arbejde i andre lande, skal altså sørge for, at de ikke er væk mere end ét år, for hvis de er ude over landets grænser mere end ét år, risikerer de at komme på sultecirkulæret, når de kommer tilbage.

Det betyder også noget for det nordiske samarbejde. I Norden arbejder man kraftigt på at fjerne hindringerne for, at folk frit kan flytte rundt mellem de nordiske lande, men fremover skal danskere altså være opmærksomme på, at hvis de flytter til et af de andre nordiske lande og er der i mere end ét år for at læse eller arbejde, betyder det altså, at de kommer på sultecirkulæret, hvis de kommer på kontanthjælp inden for 7 år efter, at de er kommet tilbage. Man kan altså godt risikere at komme ud for en arbejdsulykke eller en sygdom, som kan betyde, at man ryger på kontanthjælp.

Ud over at være et alvorligt slag mod flygtninge/indvandrere, ud over at føre til større marginalisering og dermed større konflikter i det danske samfund og ud over at være en hån mod de mennesker, som helt konkret skal leve på sultniveau, betyder forslaget altså også, at man modarbejder ønsket om, at folk gerne skal flytte rundt – ikke bare i Norden, men også i resten af verden.

(Kort bemærkning).

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg vil bare spørge fru Line Barfod, om fru Line Barfod ikke vil kommentere, hvor belastende og hvor irriterende det er, at vi nu ved både anden- og tredjebehandlingen har diskuteret dette lovforslag uden deltagelse af det parti, der i dag skal være parlamentarisk grundlag for forslaget. Dansk Folkeparti har hverken under anden- eller tredjebehandlingen været til stede i salen, og ministeren har ikke ønsket at tage ordet, heller ikke her under tredjebehandlingen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren holdt jo en meget, meget, meget lang tale om ændringsforslagene, hvor vi hørte om kørselsramper og invalidebiler og meget andet, og det er også fint nok. Men det havde jo været rart, hvis ministeren også havde taget ordet – men det kan han jo nå endnu – og talt om selve indholdet i lovforslaget og herunder også svaret på mit spørgsmål om, hvem der bliver de næste grupper, regeringen ønsker at sætte ydelserne ned for.

Dansk Folkeparti forsøger at fremstå som socialt ansvarlige. Men man kan roligt sige, at det at sætte folk på sultecirkulære og sige, at folk skal klare sig for 1.500 kr. om måneden til mad og tøj og alle andre udgifter bortset fra husleje, er altså ikke særlig socialt ansvarligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 58 stemmer (V, DF og KF) mod 47 (S, SF, RV, EL og KRF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Jeg meddelte sidst på eftermiddagen Tinget, at det var min hensigt at fortsætte mødet, indtil vi var fremme ved slutningen af dagsordenen. Det

var i relation til, at de tidsterminer, jeg havde fået oplyst, nogenlunde skulle kunne holde.

Nu har vi så fortsat mødet her i Tinget i nogle timer, og jeg kan se, at tidsterminerne, som var planlagt, ikke holder. Det er ingen bebrejdelse mod nogen, tværtimod. Lovforslagene skal have en ordentlig og saglig behandling. Men til gengæld kan jeg se nu, hvor klokken er 21.00, at vi har adskillige timer foran os, og det finder jeg til gengæld ikke forsvarligt.

Kl. 21.00

Derfor er det min agt – og det er også mit ansvar – at slutte mødet nu. Det betyder, at Folketinget vil blive indkaldt til et nyt møde i næste uge, nærmere betegnet tirsdag den 4. juni kl.

10.00. Dagsordenen vil blive opslået på sædvanlig vis, og den vil jo blive de resterende tredjebehandlinger, der er på Tingets dagsorden for i dag.

Jeg beder om forståelse for, at det har været meget svært at planlægge tiden i dag. Det har kostet besvær for en del af medlemmerne, og jeg håber, man vil bære over med det, og at jeg finder det rigtigst at slutte nu.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. juni 2002 kl. 10.00.

Mødet hævet kl. 21.01
